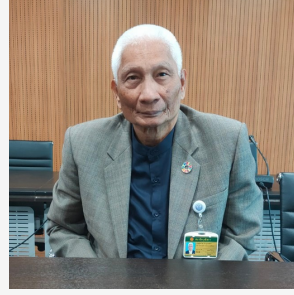

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 21 กุมภาพันธ์ 2567 คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพ และการคุ้มครอง ผู้บริโภค วุฒิสภา ได้มีการประชุม ครั้งที่ 6/2567 โดยมี นายสุวัฒน์ ติณยบรรณะ ประธานคณะอนุกรรมการเป็นประธานการประชุมพิจารณาติดตามการดูแลสิทธิผู้ต้องขัง และการแยกสถานที่คุมขังระหว่างผู้ต้องขังเด็ดขาดกับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี โดยเชิญผู้แทนจากกรมราชทัณฑ์และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร มาให้ข้อมูลต่อที่ประชุม

ติดตามการดูแลสิทธิผู้ต้องขังและการแยกการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีและผู้ต้องขังเด็ดขาด

สืบเนื่องจากการคณะอนุกรรมการได้ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน ณ เรือนจำพิเศษมันบุรี เรื่อง **“การดูแลสิทธิผู้ต้องขังและการแยกการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีและผู้ต้องขังเด็ดขาด”** เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2567 ซึ่งเป็นเรือนจำที่ได้รับมอบหมายจัดทำโครงการนำร่องการแยกสถานที่คุมขังระหว่างผู้ต้องขังเด็ดขาดกับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี ซึ่งคณะอนุกรรมการเห็นว่าเรือนจำมีการปรับแนวทางการดูแลสิทธิผู้ต้องขัง โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนมากขึ้น

ซึ่งการเชิญผู้แทนจาก กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม และเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานครมาเข้าร่วมประชุมในครั้งนี้ เพื่อต้องการหารือและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลสิทธิผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีและผู้ต้องขังเด็ดขาด ทั้งมีมตินโยบายของกระทรวงยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ และพันธมิตรระหว่างประเทศ **โดยคณะอนุกรรมการได้รับทราบข้อมูล ดังนี้**

- สำหรับนโยบายในการดูแลสิทธิผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี กรมราชทัณฑ์ได้มีความพยายามอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การแยกประเภทเรือนจำ แยกประเภทการคุมขังผู้ต้องขังระหว่างพิจารณา/การแยกเรือนจำเป็นทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง/ทัณฑสถานหญิงกลาง แต่ด้วยปัญหาภาวะผู้ต้องขังล้นเรือนจำ จึงไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานของหลักสิทธิมนุษยชนได้

- โดยปัจจุบันกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการดูแลสิทธิผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและตามมาตรฐานการดูแลสิทธิผู้ต้องขังตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหรือข้อกำหนดแมนเดลลา (MANDELA RULES)

- สำหรับประเด็นผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีที่มีการประท้วงด้วยวิธีการอดอาหาร โดยกรมราชทัณฑ์ได้มีนโยบายให้เรือนจำทุกแห่งดูแลผู้ต้องขังดังกล่าวอย่างใกล้ชิด ให้แพทย์และพยาบาลเข้าประเมินสถานการณ์ทุกระยะ และหากแพทย์มีความเห็นว่าอาจเป็นอันตรายหรือเกินขีดความสามารถของร่างกาย ให้ส่งต่อไปยังโรงพยาบาลแม่ข่ายของกรมราชทัณฑ์ เพื่อทำการรักษาต่อไป รวมทั้งแจ้งให้ญาติผู้ต้องขังได้รับทราบถึงสุขภาพของผู้ต้องขังด้วย

จากการหารือและแลกเปลี่ยนข้อคิดดังกล่าว คณะอนุกรรมการมีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีแผนการในการปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติการดูแลผู้ต้องขังที่ดีขึ้น และมีนโยบายสำคัญการแยกการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีและผู้ต้องขังเด็ดขาด ถือเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญในมิติการดูแลผู้ต้องขัง
2. กรมราชทัณฑ์ ทัณฑสถานและเรือนจำทั่วประเทศ ควรริเริ่มนำโครงการที่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา ทรงพระราชทานเพื่อดูแลผู้ต้องขัง เช่น โครงการโคกหนองนาแห่งน้ำใจและความหวัง โครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ เป็นต้น มาดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
3. ทรัพยากรบุคคลและการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องที่มีความสำคัญของกรมราชทัณฑ์ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ต้องขัง มีสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีความกดดัน ดังนั้น กระทรวงยุติธรรมควรมีนโยบายในการดูแลสวัสดิการ/การพิจารณาค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับเจ้าหน้าที่ดังกล่าว
4. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ต้องขังมีงานทำหลังจากได้รับการปล่อยตัว ทั้งการฝึกอบรมวิชาชีพ ทักษะ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถดูแลตนเองได้ และไม่กลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่จะถูกปล่อยตัว ได้เข้าถึงการมีงานทำมากที่สุดจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
5. กรมราชทัณฑ์ ทัณฑสถานและเรือนจำทั่วประเทศ ควรจัดทำข้อมูล สถิติตัวเลข การดำเนินงานในเรื่องต่าง ๆ เช่น สถิติการมีงานทำของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว เป็นต้น เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน และประกอบการพิจารณาพัฒนางานของกรมราชทัณฑ์ในการดูแลสิทธิผู้ต้องขังต่อไป

